

Divadlo v Řeznické, o. p. s.
Tisková zpráva

Řeznická 662/17, 110 00 Praha 1
tel 720 993 787

divadlo@reznicka.cz
www.reznicka.cz

Červená

John Logan

česká premiéra 20. prosince 2013

datum premiéry	20. prosince 2013
čas	začátek v 19,30hodin
kde	Divadlo v Řeznické, Řeznická 17, Praha
překlad	Jitka Sloupová
režie a výprava	Viktor Polesný
dramaturgie	Yveta Srbová
výtvarná spolupráce	Tomáš Císařovský
hrají	Miroslav Etzler, Martin Kraus

O inscenaci

„Tahle hra, „Červená“, je text mimořádně strhující. Zavádí nás do Ameriky koncem 50tých let a jeho hrdinou je skutečný, autentický, tehdy (vlastně dodnes) slavný malíř Mark Rothko. Člověk, který celý život bojoval se svými běsy a nakonec jim podlehl. Umělec, který se nekompromisně stavěl nejen ke své tvorbě, ale i k její prezentaci. Přichází nová postava, pomocník, asistent, mladý malíř, jiná doba, jiný svět, jiné myšlení a hned je zaděláno na konflikt. Mimořádný úkol pro ty dva herce, kteří dnes budou před vámi stát na tom malém jevišti. Generace na vrcholu a generace nastupující, od počáteční úcty až ke vzrůstajícímu útoku, souboj idejí a uměleckých názorů, neodvratný rozchod. Ale zároveň vzájemné pochopení, prolnutí, výměna rolí. Z vrcholu už vedou všechny cesty jenom dolů, jeden se tam škrábe, druhý začíná objevovat své limity, bojuje o své postavení, hledá, marně, pro sebe jakž takž schůdná řešení. Rothko poučuje, mýlí se, je občas směšný, do sebe zahleděný, občas tragický. A při tom pojmenovává podstatu své tvorby, podstatu jakékoliv tvorby, v jakékoliv době, neklidného, bolestného tvůrčího údělu a tím je ten text nadčasový. Žádný klid, žádné sebeuspokojení, nekončící nároky na svět i na sebe, naději střídá trýzeň. Vysoká míra stylizace divadelního tvaru se zde setkává s jistou mírou autenticity, skutečné žijící osobnosti uzavřené v zaprášeném ateliéru, v tom malířském nepořádku, kde vznikaly (a v průběhu hry vznikají) Rothkovi obdivuhodné, stále se zjednodušující abstrakce. V té hře teče krev a tepe vášeň, ti dva se k sobě přibližují, srážejí se a zase vzdalují v krátkém sevřeném období, velké zakázky, velké naděje, vše dopadne tak jak dopadnout musí. Lidská krev tmavne. Červenou každým okamžikem pohlcuje černá...“
(Viktor Polesný)

Tato divadelní hra, na motivy skutečné události, života a osudu fascinujícího umělce Marka Rothka, propojuje ve scénickém provedení drama s výtvarným uměním. Překračuje žánry a zprostředkovává divákovi autentický zážitek s tvorbou v nejintimnějším kontaktu. Věčný „mefistofelský“ souboj pokušení konzumu, moci a vlivu s uměním, pravdivostí a pokorou.

Inscenace Červená vznikla za finanční podpory US Embassy

Tvůrci inscenace

John Logan, autor

John Logan je velmi úspěšný americký scénárista, producent a dramatik. Inscenace jeho divadelní hry na Broadwayi „RED“ („Červená“ - věčný souboj umění a komerce na pozadí skutečné události a inspirovaná životem pozoruhodného umělce – amerického “abstraktního expresionisty” - malíře a grafika, lotyšského původu Marka Rothka, vlastním jménem Marcus Rothkowitz) byla v roce 2010 oceněna šesti cenami Tony včetně kategorie nejlepší hry. Další ocenění získala - Outer Critic Circle a Drama League Award. Tuto uznávanou inscenaci režíroval Michael Grandage. V Londýně se premiéra konala v divadle Donmar Warehouse a na Broadwayi v Golden Theatre. Od té doby byla hra uvedena ve více než dvou stovkách produkcí a více než 30 zemích. John Logan je autorem mnoha her, z nichž jmenujme alespoň NEVER THE SINNER a HAUPTMANN (u nás ještě uvedeny nebyly). Letos měla v Londýně premiéru hra PETER AND ALICE a na Broadwayi I’LL EAT YOU LAST: A CHAT WITH SUE MENGERS. Momentálně autor dokončuje scénář k muzikálu THE LAST SHIP, ke kterému složil hudbu Sting a bude jej režírovat Joe Mantello. Za své filmové scénáře byl John Logan již třikrát nominován na Oscara, dostal Zlatý globus, cenu Britské filmové akademie BAFTA a cenu WGA. K jeho dílům patří, mimo jiné, i scénáře těchto úspěšných filmů: VÍTĚZOVÉ A PORAŽENÍ, RKO 281, POSLEDNÍ SAMURAJ, LETEC, SWEENEY TODD – ĎÁBELSKÝ HOLIČ Z FLEET STREET, HUGO A JEHO VELKÝ OBJEV a SKYFALL. Na další „Bondovce“ John Logan pracuje. Příští rok bude společností Showtime uveden temný hororový seriál PENNY DREADFULL.

Mark Rothko

(25. září 1903 v Daugavpils – 25. února 1970 v New Yorku) byl americký malíř lotyšského původu. Narodil se v dnešním Lotyšsku v židovské rodině jako Marcus Rothkowitz. Jeho malby jsou převážně abstraktní, Rothko byl průkopník tzv. malířství barevných ploch. Jeho dílo je označováno jako abstraktní expresionismus.

V Lotyšsku byl vychováván v prostředí ortodoxního židovství. Posléze se celá rodina přestěhovala do Ameriky, kde Rothko začal studovat Yale University, ovšem záhy v ní skončil a začal se věnovat studiu malby na Art Students League of New York, kde poté vyučoval až do roku 1952. Jeho první díla mají ještě reálný základ a expresivní vyznění (30. léta), ale vývojem přes surrealismus se postupně se odpoutávají k čistému kladení barevných ploch bez jakýchkoli symbolů.

Jeho obraz "Oranžová, žlutá, červená" se 8. 5. 2012 prodal za 87 miliónů dolarů, čímž se stal do té doby nejdražším prodaným obrazem vytvořeným po 2. sv. válce. Rothkova průkopnická tvorba je označována za “malířství barevných ploch” – nechával se, mimo jiné, inspirovat a studoval Freudův Výklad snů, Nietzscheho Zrození tragédie a přenášel svoje pocity do čistých abstraktních a nepředmětných kompozic, oproštěných od jakýchkoliv vnějších vlivů, a nazýval

svá díla – velkoformátová vertikální plátna - pouze čísla nebo podle barev. Slova podle něj “paralyzují divákovu mysl a představivost, a jen tak mohou být diváci ohromeni a přeneseni do neznáma”. V roce 1958 získal Rothko lukrativní významnou zakázku – měl svými plátny vyzdobit restauraci Four Seasons v nové budově na Park Avenue. Jednalo se o více než čtyřicet pláten. V té době se ale umělec cítil frustrovaný z toho, že jsou jeho obrazy kupovány jen proto, že je to módní, ale že nikdo nerozumí jejich pravým významům, a chtěl do restaurace vytvořit něco, “co by zkazilo chuť k jídlu každému parchantovi, který by v restauraci jedl”. Posléze se ale rozhodl, že “lidé dnes vydrží úplně všechno a stejně by nic nepochopili”. Vrátil zálohu na zakázku a plátna si nechal. Mark Rothko eliminoval ze své tvorby veškerý “intelektualismus” a oprostil svá plátna od všech symbolů a tvarů. Nechával působit intimnost barvy a vytvářel ve svých obrazech vysoce spirituální atmosféru – hledal přímou odpověď na nerozlušitelné tajemství lidské duše. Jeho zdánlivě jednoduché barevné kompozice působí dojmem, že obsahují zvláštní hlubokou pravdu a jako by byly výsledkem dlouhé a namáhavé meditace. V roce 1970, kdy byl již umělec hodně závislý na antidepresivech, Rothka našel jeho asistent v ateliéru vykrváčeného s žiletkou rozřezanými zápěstími. Byl jednou z nejvýznamnějších postav své doby.

Jaká je obecně rozšířená představa o umělci? Kdybychom shromáždili tisíc charakteristik, sestavíme z nich portrét imbecila: údajně je dětinský, nezodpovědný, v běžných denních záležitostech bezradný, nevyzná se.

Mé obrazy se mi jeví jako drama: tvary na obraze jsou herci. Stvořila je nutnost mít skupinu herců, kteří jsou schopni dramaticky se pohybovat bez rozpaků a gestikulovat beze studu.

Imaginární svět umění je prostorem volné fantazie a zatvrzelým nepřítelem běžného selského rozumu."

(M. Rothko, Umělcova skutečnost)

Viktor Polesný, režisér

Filmový, televizní a divadelní režisér a scénárista narozený 13. 5. 1948 v Praze. Na svém kontě má více než 150 dokumentárních filmů, za které získal na prestižních českých i zahraničních festivalech řadu ocenění. Některé z nich: Malíř č. 855 (1976), Nezavěšujte, prosím, jste v pořadí (1977), Potomci (1978), Zrcadlo doby (1978), Domeček (1982), Soupeři (1983), Dítě ze zkumavky (1984), Poločas rozpadu (1986), Toulky po Praze (1987), Nešťastná, šťastná H. Hegerová (1990), Zrcadlení E. Schorma (1992), Tu neděli po ránu (1993), Závislost (1993), Prší déšť (1994), HIV pozitivní (1995), Spiritus kontra spiritum (1996), Semafor atd. (1999) Fenomén Kohout (1999), Činoherní klub (2000). Od roku 1985 se režijně podepsal pod řadu televizních inscenací a filmů např. Dlouhý čas loučení (1985), Faust (1988), Nedosněné sny (1988), Zítra to spustíme (1992), Hostina (1993), Hadí pohledy (1994), Ruleta (1995), Poe a vražda krásné dívky (1996), Jasnovidka (1996), Trampoty pana Humbla (1997), Milenec lady Chatterleyové (1997), Sjezd abiturientů (1998), Ani svatí, ani andělé (2000), za které v letech 1990, 1991, 1992, 1994, 1998 získal ceny a prémie literárního fondu. O ztracené lásce (2001), Revizor, Milenci a vrazi (2004), Nemocnice na kraji města...nové osudy (2007-2008). Značnou část své energie věnuje i divadelním prkům. Zde uvedl např. tyto inscenace: F. M. Dostojevskij: Zločin a trest (Divadlo

Divadlo v Řeznické, o. p. s.
Tisková zpráva

Řeznická 662/17, 110 00 Praha 1
tel 720 993 787

divadlo@reznicka.cz
www.reznicka.cz

v Řeznické, 1989), S. Beckett: Čekání na Godota (Divadlo bez Zábradlí, 1990), A. Goldflam: Biletářka (1991), P. Kohout: August, August, august (Činoher. Studio Ústí nad Labem, 1992), B. Phelan: Výhybkáři (Divadlo bez Zábradlí, 1992), W. Shakespeare: Macbeth (Činoher. Studio ROKOKO, 1993), A. Miller: Poslední Yankee (1996), P. Schaffer: Dar Gorgony (1996), E. Albee: Křehká rovnováha (1996), J. Mišina: Markýza de Sade (Divadlo na Vinohradech, 1997), E. Ionesco: Král umírá (Divadlo v Řeznické, 2002), E. Albee: Balada o smutné kavárně (Divadlo v Řeznické, 2005), H. Pinter: Narozeniny (Divadlo v Řeznické, 2009), B. Slade: Vzpomínky zůstanou (Divadlo Ungelt, 2011) S. Bobrick a J. Steinová: Sheldon a jeho matka paní Levinová (Divadlo v Řeznické, 2012), N. Labute: V lese černém, hlubokém (Divadlo Ungelt, 2013).